

Особливість пісенного проєкту «Глибокий колодязь»

Феномен пісенної культури українського народу простежується у її невичерпності та здатності набувати форми цілющого духовного джерела, яке живить не одне покоління українців та сприяє його самоідентифікації в складних умовах глобалізації. Виховання мистецької молоді засобами народної пісенності на сучасному етапі – найдієвіший засіб позбути її почуття національної меншовартості та привити любов до багатой скарбниці українського фольклору, а ще – це завжди унікальна можливість спрямувати творчу діяльність у креативне русло.

Пісенний проєкт Ірини Шинкарук «Глибокий колодязь» було розпочато у 2004 році та запатентовано у 2005 році як мистецько-дослідницьку експедицію, метою якої стало об'єднання в духовному джерелі української пісні знакових, історично-енергетичних місць України. Тому своєрідна форма культурної репрезентації визначилась як пісенна фреска. Особливість запису українських пісень, солоспіву без музичного супроводу полягала в тому, що він відбувався в державних установах, навчальних закладах, підприємствах, архітектурних та історико-культурних пам'ятках, релігійних храмах, тощо. Ці різновекторні місця було обрано репрезентантом тому, що вони містять в собі особливу енергетику, відчутну неповторну атмосферу, а найголовніше – мають унікальні акустичні особливості, котрі яскраво впливають на звучання кожної музичної композиції.

Органічне поєднання двох пластів (історико-географічного та музичного-поетичного) визначило головну ціль проєкту, яка не втрачає своєї актуальності й до нині. Проєкт отримав широкий тогочасний резонанс у засобах масової інформації та комунікації [2–6], що не зникав впродовж майже п'яти років – саме стільки тривав запис. Сама ідея запису виникла під час відвідин авторкою Божої гори, поблизу Почаєва, там відбувся і перший запис. А назва проєкту – «Глибокий колодязь» – взяла свій початок від народної пісні «Ой, глибокий колодязю» і самого сприйняття української народної пісні як духовного джерела, або глибокого колодязя, який здатен відродити духовність і підняти національний дух.

До альбому «Глибокий колодязь», що був створений на матеріалі попередньо здійснених фольклорних експедицій, увійшли твори, пронизані українським національним духом. Епіграфом до усього проєкту став вірш Олександра Смика, яким розпочиналась кожна сесія звукозапису:

*«Я там, де друзі і родина, а з ними всі місця святі!
Я там, де слово Батьківщина не промовляють в суєті!»*

«Учора, сьогодні, завтра і завжди» – домінуючі позиції при виборі музично-пісенного та географічно-історичного матеріалу. Це, перш за все, українські народні пісні. Серед них є як і відомі варіанти творів, так і рідкісні. Не залишились поза увагою також пісні сучасних українських композиторів, тісно і гармонійно поєднавши глибинні народні традиції з сучасністю. Загалом у проєкті виконано 32 пісенні композиції. В кожному місці запису виконувалося від семи до тридцяти пісень. Певна кількість композицій записувалася у всіх місцях, де проводився запис. Однією з таких композицій є «Ой, глибокий колодязь». Можна, до прикладу, порівняти звучання цієї пісні, записаної в одному із храмів, на відкритому просторі чи в цеху заводу Антонова, загальна площа якого становить 2,5 га.

Пісенні композиції, що увійшли до проєкту «Глибокий колодязь», чітко діляться на декілька груп. Першу групу склали пісні календарно-обрядового циклу, куди зараховано твори, найдавніші за своїм походженням. Вони тісно пов'язані з народно-господарчим і релігійним календарем, а також з прадавніми звичаями і обрядами (різдвяні колядки, щедрівки, веснянки, купальські пісні, весільні пісні тощо). До другої групи належали соціально-побутові пісні. Це народно-поетичні музичні твори, в яких відображено суспільні явища, процеси, обставини. Третя група об'єднала пісні родинно-побутового циклу, що зображають переважно родинні стосунки, побутові теми і проблеми. Ще одна група сформувалася з пісень сучасних українських композиторів, в яких використана національна музично-поетична традиція.

Як зазначалось вище, усі твори були записані в природному середовищі без будь-якого музичного супроводу портативною звукозаписуючою студією. Для здійснення запису було придбано звукозаписуючу станцію, п'ять студійних конденсаторних мікрофонів RODE (для запису у форматі 5:1) та елементи живлення, адже частина записів відбувалася у важко доступних місцях, де відсутня можливість підключення до електромережі. Місця запису були вибрані не випадково. Культові споруди, природні і географічні заповідники, цивільні й військові установи, підприємства, шахти – вони символізують усю силу і міць, велич і красу нашої держави. Записи здійснено у 19 місцях, деякі з цих місць сьогодні не доступні для українців:

1. Божа гора – Почаївський район, Тернопільська область.
2. П'ятницький цвинтар – м. Кременець, Тернопільська область.
3. Козацька церква – м. Кременець, Тернопільська область.
4. Храм Живоносного джерела – Південна Борщагівка, м. Київ.
5. Перчера Карані-Коба – плато Карані-Яйла, АР Крим.
6. Винні півали Массандри – м. Ялта, АР Крим.
7. Шахта ремонту підводних човнів – м. Балаклава, АР Крим.
8. Соляна шахта – м. Соледар, Артемівський район, Донецька область.

9. Одеський Національний Академічний театр Опери та Балету – м. Одеса
10. Житомирський бронетанковий завод – м. Новоуївинське, Житомирська область.
11. Дніпрогес – м. Запоріжжя.
12. Державний музей Т.Г.Шевченка – м. Канів, Черкаська область.
13. Канівська ГЕС – м. Канів, Черкаська область.
14. Королівська криничка – м. Канів, Черкаська область.
15. Цех ремонту літаків, завод «Антонова» – м. Київ.
16. Кафедральний костел святих апостолів Петра і Павла – м. Луцьк.
17. Музей волинської ікони – м. Луцьк
18. Костел Воздвиження та святого Йосипа. – с. Підгірці, Золочівський район, Львівська область.
19. Свято-Катерининський (Спаський) собор – м. Херсон [1].

Отож, справжнє мистецтво покликане відкривати людям красу і неповторність оточуючого світу, викликати найсвітліші почуття, дарувати благородну насолоду і натхнення. З одного боку «Глибокий колодязь» – це підібране і виконане зібрання музично-поетичних творів, проникнутих глибинним народним духом, з іншого – незвичайний путівник по визначних історичних та географічних місцях незалежної України. Такий унікальний матеріал, безумовно, слугує найкращим прикладом творчого самовияву та навчальним матеріалом для студентів мистецьких спеціальностей.

1. Експедиційні дослідження: звукозаписи, фото і відеоматеріали. *Приватний архів автора Ірини Шинкарук*. Архів не описаний.
2. Ірина Шинкарук – «Глибокий колодязь» новини wmv. *YouToobe*. Вилучено з: <https://www.youtube.com/watch?v=YJZOXF1axCA>.
3. Київ етно музик фест «Віртуози фолку» – Ірина Шинкарук. *Телепередача*. Вилучено з: <https://www.facebook.com/virtuozzy.folku/videos/ирина-шинкарук-фестиваль-віртуози-фолку/524876477919271/>.
4. Клименко В. Ірина Шинкарук – своїм новим акапельним проектом я хочу об'єднати всю Україну: інтерв'ю. *Україна Молода*. Вип. № 074, 21 квітня 2006.
5. Коскін В. Ірина Шинкарук: я знайшла «Глибокий колодязь з живою водою»: інтерв'ю. *Портал Українця*. Вилучено з: <http://www.vox.com.ua/data/2007/04/06/iryna-shynkaruk-ya-znaishla-glybokiy-kolodyaz-z-zhyvoyu-vodoyu.phtml>.
6. Костюк Б. Новий музичний проект – «Глибокий колодязь». *Радіо Свобода*. 20 квітня 2009 року. Вилучено з: <https://www.radiosvoboda.org/a/1612007.html>.